

РЕФОРМУВАННЯ ФУНКЦІЙ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ ЗА НОВИМ ЗАКОНОМ «ПРО ПРОКУРАТУРУ»

Трагнюк Р.Р.,
к.ю.н., доцент кафедри організації судових та правоохоронних органів
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

У статті досліджуються новації, які мали місце у зв'язку із прийняттям Закону України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року в аспекті функціональної спрямованості прокурорської діяльності. Визначаються функції прокуратури, збережені у новому Законі, а також аналізуються проблеми, які виникають в процесі їх реалізації.

Ключові слова: прокурор, прокуратура, функції прокуратури, повноваження прокурора, прокурорський нагляд.

Трагнюк Р.Р. / РЕФОРМИРОВАНИЕ ФУНКЦИЙ ПРОКУРАТУРЫ УКРАИНЫ ПО НОВОМУ ЗАКОНУ «О ПРОКУРАТУРЕ» / Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого, Украина

В статье исследуются новации, имеющие место в связи с принятием Закона Украины «О прокуратуре» от 14 октября 2014 года в аспекте функциональной направленности прокурорской деятельности. Определяются функции прокуратуры, сохраненные в новом Законе, а также анализируются проблемы, возникающие в процессе их исполнения.

Ключевые слова: прокурор, прокуратура, функции прокуратуры, полномочия прокурора, прокурорский надзор.

Tragnyuk R.R. / REFORMING OF FUNCTIONS OF PROSECUTOR'S OFFICE OF UKRAINE UNDER THE NEW LAW «ABOUT PROSECUTOR'S OFFICE» / National Law Academy named after Yaroslav the Wise, Ukraine

Prosecutor's office reforming in connection with adoption of the new Law of Ukraine «About prosecutor's office» mentioned all aspects of the organization and activity of bodies of prosecutor's office. The most essential changes thus concerned prosecutor's office functions in this connection questions of research of their reforming get an urgency.

The purpose of this scientific article is filling of theoretical gaps in research of innovations of functioning of prosecutor's office on the new Law of Ukraine «About prosecutor's office».

On the basis of the analysis of provisions of the Law of Ukraine «About prosecutor's office » from October 14 of 2014 g it is possible to draw a conclusion on prosecutor's office that this law essentially reformed functional model of the Ukrainian prosecutor's office. Function of supervision of observance and performance of laws, a question of which preservation a long time was cancelled remained a subject of heated debates. A temporality of this function and the critic of its implementation by prosecutor's office from the European institutions led to complete cancellation of this function.

Besides, function of supervision of observance of the rights and freedoms of the person and the citizen was limited to a framework of representation activity of prosecutor's office. The legislator could not refuse completely it because of a regulation of this function at the constitutional level, however its high-grade implementation by prosecutor's office would conduct to preservation of function of supervision of observance and application of laws therefore the compromise option of its legal regulation was chosen.

Function of a pretrial investigation remains behind prosecutor's office prior to the beginning of work of the state bureau of investigations. Coordination activity is included in the content of function of supervision of observance of laws by the bodies which are carrying out operational search activity, inquiry and a pretrial investigation. As a result, these changes correspond to wishes of the Council of Europe and will serve approach of the Ukrainian prosecutor's office to the international standards of functioning of this body.

Key words: prosecutor, prosecutor's office, functions of prosecutor's office, power of the prosecutor, public prosecutor's supervision.

Реформування прокуратури, яке мало місце у зв'язку із прийняттям нового Закону України «Про прокуратуру» торкнулося всіх аспектів організації та діяльності органів прокуратури. Найбільш суттєві зміни при цьому стосувалися функціональної спрямованості прокурорської діяльності. У зв'язку із цим набуває актуальності дослідження питань реформування функцій прокуратури за Законом України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року (далі – Закон).

Проблематика функцій прокуратури була предметом розгляду таких дослідників, як В. Бабкова, В. Долежан, П. Каркач, М. Косюта, А. Лапкін, М. Руденко та ін. Разом з тим, в умовах прийняття нового Закону України «Про прокуратуру» ці питання досліджені недостатньо, що спонукає до проведення даного дослідження.

Відповідно, метою статті є заповнення цих теоретичних прогалин і окреслення основних новацій стосовно функцій прокуратури відповідно до Закону України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року.

Насамперед слід звернути увагу на те, що розробники нового Закону України «Про прокуратуру» виходили із того, що сучасний стан розвитку суспільних відносин та адаптація національного законодавства до європейських норм потребує переосмислення ролі прокуратури у захисті інтересів держави та суспільства, позбавлення прокуратури надмірних повноважень щодо здійснення «загально-го нагляду» за додержанням законів та водночас вимагає

запровадження правових механізмів, які дозволять підвищити ефективність її діяльності та зосередити основну увагу на питаннях, пов'язаних із кримінальним судочинством [1]. Фактично, питання реформування органів прокуратури стало актуальним одразу ж після прийняття Конституції України, ст. 121 якої не передбачає збереження за прокуратурою функції нагляду за додержанням і застосуванням законів, проте постійно відкладалося з огляду на існування п. 9 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України, яким було встановлено, що прокуратура продовжує виконувати відповідно до чинних законів функцію нагляду за додержанням і застосуванням законів та функцію попереднього слідства – до введення в дію законів, що регулюють діяльність державних органів щодо контролю за додержанням законів, та до сформування системи досудового слідства і введення в дію законів, що регулюють її функціонування. Таким чином, «перехідний етап» реформування прокуратури та приведення її статусу та повноважень у відповідність із Основним Законом розтягнувся більш ніж на 18 років.

З огляду на це, виглядає цілком логічним і обґрунтованим той факт, що законодавець, визначаючи у Законі систему функцій прокуратури, відтворив положення ст. 121 Конституції України, передбачивши, що на прокуратуру покладаються такі функції: 1) підтримання державного обвинувачення в суді; 2) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених цим

Законом; 3) нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство; 4) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Одночасно важливе значення має положення ч. 3 ст. 2 Закону, згідно з яким на прокуратуру не можуть покладатися функції, не передбачені Конституцією України. Таким чином, визначений у ст. 121 та п. 9 перехідних положень Конституції України перелік функцій прокуратури є вичерпним і розширювальному тлумаченню не підлягає, жодний інший законодавчий акт, в т. ч. Закон, не може покладати на прокуратуру додаткових функцій. Необхідно погодитися із думкою А. Лапкіна щодо того, що такий підхід законодавця зумовлений необхідністю максимально чітко окреслити предметну сферу діяльності прокуратури, визначити її функціональне місце у державному механізмі, уникнути дублювання з роботою інших органів державної влади, а також певним чином гарантувати незалежність прокуратури – з одного боку, а з іншого – стримати можливості розширення її впливу на суспільні відносини у державі і зберегти їх в межах системи визначених Конституцією функцій [2, с. 15].

Основною новацією Закону є відмова від функції нагляду за додержанням і застосуванням законів. Як зазначає Б. Малишев, важливою рисою діяльності майбутньої прокуратури є ліквідація залишків загального нагляду в нашій правовій системі [3, с. 5]. Це стало можливим завдяки тому, що, на виконання конституційної умови щодо створення системи державних контрольних органів, п. 2 ч. 1 ст. 17 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 року передбачено, що здійснення державного нагляду (контролю) є основним завданням центральних органів виконавчої влади. З огляду на це, виконання прокуратурою нагляду за додержанням і застосуванням законів фактично вело до дублювання функцій відповідних органів виконавчої влади, на які покладаються повноваження щодо нагляду (контролю) за додержанням законів, що не дозволяло, з одного боку, чітко зрозуміти, який орган несе відповідальність за стан справ у певній сфері суспільних відносин, а, з іншого боку, вело до збільшення кількості перевірок та інших заходів, які могли перешкоджати нормальній діяльності фізичних та юридичних осіб, насамперед у сфері підприємницької діяльності.

В підсумку, Закон не лише не передбачає збереження функції нагляду за додержанням і застосуванням законів, а й вносить ряд змін до інших законодавчих актів, спрямованих на скасування прокурорського нагляду за: додержанням законів про охорону навколишнього природного середовища (ст. 37 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»); реалізацією державної політики щодо інвалідів (ст. 9 Закону України «Про основи соціального захисту інвалідів»); соціальним захистом ветеранів, військовослужбовців, працівників суду та правоохоронних органів (ст. 21 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»); ст. 22 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»; ст. 24 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів»); додержанням трудового законодавства та законодавства про оплату праці (ст. 259 КЗпП України; ст. 36 Закону України «Про оплату праці»); додержанням ядерного законодавства (ст. 25 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»); додержанням законодавства про звернення громадян (ст. 29 Закону України «Про звернення громадян»); захистом суспільної моралі (ст. 15 Закону України «Про захист суспільної моралі») тощо. Відповідно, в цих та інших сферах правовідносин виключається можливість внесення

прокурорами актів реагування (подання або постанови), хоча разом з тим, подання або постанови, прийняті до набрання чинності новим Законом України «Про прокуратуру» повинні бути виконані або можуть бути оскаржені заінтересованими особами за старими правилами, тобто в порядку, визначеному Законом України «Про прокуратуру» від 1991 року [4, с. 30].

Скасування функції нагляду за додержанням і застосуванням законів оцінюється у науковій юридичній літературі неоднозначно. Приміром, В. Ткаченко зазначає, що внаслідок прийнятих змін утворився правовий вакуум у сфері дотримання прав і свобод людини і громадянина та законів з цих питань, оскільки ніякий інший державний орган не зможе повноцінно замінити прокурора як наглядову інстанцію, здатну вживати невідкладні і дієві заходи для відновлення закону та справедливості. Науковець пов'язує це з тим, що державний нагляд (контроль), здійснення якого покладено на відповідні контролюючі органи, не завжди буває досить ефективний у захисті прав та інтересів громадян, особливо у ситуації, коли порушниками таких прав є державні органи та установи чи їх посадові (службові) особи [5, с. 18]. Разом з тим, необхідно враховувати, що збереження функції нагляду за додержанням і застосуванням законів порушувало міжнародні зобов'язання нашої держави перед європейськими інституціями, тому її скасування було закономірним в контексті євроінтеграційного курсу України.

Не згадує новий Закон України «Про прокуратуру» також функції досудового слідства. Разом з тим, це не означає скасування даної функції, оскільки питання щодо неї було попередньо вирішене у КПК України від 2012 року. Так, відповідно до п. 1 Розділу X «Прикінцеві положення» та п. 1 Розділу XI «Перехідні положення» КПК України визначено, що слідчі органів прокуратури здійснюють повноваження щодо досудового розслідування злочинів, передбачених статтями 402-421, 423-435 КК України та ч. 4 ст. 216 КПК України до дня початку діяльності Державного бюро розслідувань України, але не пізніше п'яти років з дня набрання чинності КПК України. Дані положення продубльовані також у п. 4 Розділу XIII «Перехідні положення» Закону, який передбачає, що до початку діяльності державного бюро розслідувань, але не пізніше п'яти років після набрання чинності КПК України слідчі органів прокуратури здійснюють досудове розслідування у визначеному КПК України порядку. Отже, функція досудового слідства залишається за прокуратурою в якості тимчасової до дня початку діяльності Державного бюро розслідувань України, але не пізніше 20 листопада 2017 року (коли виповнюється 5 років з дня набрання чинності КПК України). До цього часу на слідчих органів прокуратури поширюється положення Закону, в т. ч. ст. 86, що регулює пенсійне забезпечення працівників органів прокуратури, також вони зберігають право носіння вогнепальної зброї (п. п. 5, 11 Розділу XIII «Перехідні положення» Закону).

Реформована була також координаційна діяльність прокуратури, яка рядом дослідників визначалася в якості самостійної функції прокуратури. Так, на думку Д. В. Суходубова, здійснення прокуратурою координації відбувається в межах відповідної самостійної функції і передбачає узгодження і спрямування діяльності правоохоронних органів у найважливіших напрямках протидії злочинності, що полягають у спільній розробці і реалізації заходів, погоджених по місцю, часу, виконавцям, які направлені на підвищення ефективності протидії злочинності, зміцнення законності і правопорядку [6, с. 204]. Аналогічної позиції дотримуються також П. М. Каркач та В. Л. Синчук [7, с. 21]. Підстави для такого висновку створював той факт, що координаційні повноваження прокурорів у сфері протидії злочинності та корупції регламентувала ст. 10 Закону України «Про прокуратуру», і ця діяльність не включалася до змісту жодної з функцій прокуратури.

Разом з тим, у новому Законі України «Про прокуратуру» координаційна діяльність віднесена до змісту функції нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство. Так, відповідно до ч. 2 ст. 25 Закону, Генеральний прокурор України, керівники регіональних та місцевих прокуратур, їх перші заступники та заступники відповідно до розподілу обов'язків, здійснюючи нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, координують діяльність правоохоронних органів відповідного рівня у сфері протидії злочинності. Координаційні повноваження прокурори здійснюють шляхом проведення спільних нарад, створення міжвідомчих робочих груп, а також проведення узгоджених заходів, здійснення аналітичної діяльності.

Такий підхід законодавця дозволяє привести перелік функцій прокуратури, закріплених Законом України «Про прокуратуру», у відповідність до конституційних положень. Разом з тим, як справедливо зауважує А. В. Лапкін, у разі включення координаційних повноважень до складу функцій прокуратури з нагляду за додержанням законів органами, які провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання і досудове слідство, йтиме мова або про обмеження сфери і характеру координаційної діяльності, або про значне розширення змісту відповідного прокурорського нагляду і надання йому комплексного характеру, що ставить питання про пошук іншого, більш коректного найменування для відповідної функції прокуратури [8, с. 323]. Крім того, дана діяльність була обмежена за обсягом, оскільки у новому Законі мова йде лише про координацію з питань протидії злочинності, тоді як протидія корупції виключається зі сфери компетенції прокуратури.

Аналізуючи закріплену Законом систему функцій прокуратури, необхідно звернути увагу на серйозну проблему, яку створює відсутність згадування у ст. 2 Закону функції нагляду за додержанням прав і свобод людини і громадянина, додержанням законів з цих питань органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, яка передбачена п. 5 ст. 121 Конституції України. Існування даної функції дозволяло дослідникам розглядати прокуратуру як ефективну правозахисну державну інституцію [9, с. 27]. Разом з тим, вона була тісно пов'язана із функцією «загального нагляду». Так, М. В. Косюта, розглядаючи співвідношення загального нагляду і нагляду за додержанням прав і свобод людини і громадянина, стверджував, що ці функції значною мірою переплітаються, оскільки права й інтереси громадян збігаються, а при реалізації обох цих функцій прокуратура використовує практично тотожні повноваження, з чого він робив висновок, що вилучення з Конституції України п. 9 Перехідних положень не вплине істотно на збереження правоохоронного потенціалу прокуратури [10, с. 90]. Розглядаючи вказані функції як пара-

лельні, дублюючі, чи навіть взаємовиключні, дослідники висловлювали міркування, що мова повинна йти не про «конкуренцію функцій», оскільки вони мають спільне завдання – захист прав і свобод людини і громадянина, а про трансформацію функції нагляду за додержанням і застосуванням законів у правозахисну, або функцію нагляду за додержанням прав і свобод людини [11, с. 32].

Проте законодавець вирішив питання про збереження даної функції таким чином, що прокуратура виконує функцію нагляду за додержанням прав і свобод людини і громадянина, додержанням законів з цих питань органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами виключно у формі представництва інтересів громадянина або держави в суді (п. 1 Розділу XIII «Перехідні положення» Закону). З цього приводу у науковій юридичній літературі зазначається, що законодавець вбачає практичну реалізацію прокуратурою України вказаної конституційної функції у формі представництва інтересів громадянина або держави в суді [12, с. 22]. З іншого боку, наголошується, що відсутність у прийнятому Законі правової регламентації функції нагляду за дотриманням прав і свобод людини і громадянина та законів з цих питань фактично є обмеженням законних прав і свобод громадян, і тому, згідно із ст. 21, 22 Конституції України, є неприпустимим [5, с. 18].

У даному контексті необхідно звернути увагу на той факт, що на практиці відповідна функція фактично не виконувалася як самостійна, спираючись на що, окремі дослідники обґрунтовували точку зору, що нагляд за додержанням прав і свобод людини і громадянина є «фіктивною» функцією прокуратури, яка насправді становить собою один з напрямків діяльності прокурора у межах загального нагляду [13, с. 23]. Отже, оцінюючи дані зміни, необхідно зауважити, що вони підкреслюють рішучість законодавця позбавитися проявів загальнонаглядової функції прокуратури, навіть у вигляді нагляду за додержанням прав і свобод громадян, тому є цілком логічними і обґрунтованими у загальному контексті Закону.

На підставі викладеного, можна зробити висновок, що Закон України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року суттєво реформував функціональну модель української прокуратури. Було скасовано функцію нагляду за додержанням і застосуванням законів, обмежено функцію нагляду за додержанням прав і свобод людини і громадянина межами представницької діяльності прокуратури, підтверджено норми КПК України щодо збереження функції досудового слідства до моменту початку роботи Державного бюро розслідувань України, а також включено координаційну діяльність до змісту функції нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство. В підсумку, ці зміни відповідають побажанням Ради Європи і слугуватимуть наближенню української прокуратури до міжнародних стандартів функціонування цього органу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про прокуратуру» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=48935.
2. Лапкін А. В. Закон України «Про прокуратуру»: науково-практичний коментар / А. В. Лапкін. – Х. : Право, 2015. – 626 с.
3. Малишев Б. Чи зміниться прокурорське обличчя? : новації закону про прокуратуру / Б. Малишев // Юридичний вісник України. – 2014. – № 43(25-31 жовтня). – С. 5.
4. Сербіна А. Органи прокуратури : «перезавантаження». Частина 1 / А. Сербіна // Вісник національної асоціації адвокатів України. – 2014. – № 8. – С. 28–34.
5. Ткаченко В. Нова українська прокуратура : спроби аналізу / В. Ткаченко // Юридична газета. – 2014. – № 48/49. – С. 18–21.
6. Суходубов Д. В. Координаційна діяльність прокуратури у сфері протидії злочинності : монографія / Д. В. Суходубов. – Х. : Право, 2013. – 248 с.
7. Каркач П. М. Координаційна функція прокуратури України : навчально-методичний посібник / П. М. Каркач, В. Л. Синчук. – Х. : Право, 2005. – 96 с.
8. Лапкін А. В. Координаційна діяльність органів прокуратури України у сфері кримінального провадження / А. В. Лапкін // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право». – 2013. – № 1082. – С. 322–326.
9. Васьковська В. Механізм забезпечення права людини на безпеку / В. Васьковська // Право України. – 2005. – № 9. – С. 25–29.
10. Косюта М. В. Прокуратура України : навч. посіб. / М. В. Косюта. – 2-ге вид., перероб. і доповн. – К. : Знання, 2010. – 410 с.

11. Рибалко Г. С. Правозахисна діяльність органів прокуратури України : монографія / Г. С. Рибалко. – Х., 2014. – 208 с.
12. Стефанчук Р. Проблеми юридичної методології та законодавчої техніки у новому Законі України «Про прокуратуру» / Р. Стефанчук, М. Стефанчук // Вісник прокуратури. – 2014. – № 11. – С. 20–32.
13. Мельник О. В. Реформування законодавства про прокуратуру : аналіз проектів змін до Конституції та нового закону України «Про прокуратуру» / О. В. Мельник // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна / Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна. – Х. : ХНУ, 2010. – № 919 : Серія «Право». – Вип. 7. – С. 21–25.

УДК 347.97/.99

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ СУДДІ

**Федорович В.І.,
аспірант**

Львівський університет бізнесу та права

У статті проведено теоретичний аналіз наукових та нормативних підходів до визначення недоброчесної поведінки в діяльності судді. Узагальнено законодавчі зміни в антикорупційному законодавстві. Визначені проблеми впровадження в практику критеріїв оцінки недоброчесності в діяльності судді. Розроблено пріоритетні напрями протидії корупції серед суддівського корпусу.

Ключові слова: недоброчесна поведінка, протидія корупції, відповідальність судді.

Федорович В.И. / КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ ДОБРОДЕТЕЛИ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУДЬИ / Львовский университет бизнеса и права, Украина

В статье проведен теоретический анализ научных и нормативных подходов относительно определения недобропорядочного поведения в деятельности судьи. Обобщены законодательные изменения в антикоррупционном законодательстве. Определены проблемы внедрения в практику критериев оценки недобропорядочности в деятельности судьи. Разработаны приоритетные направления противодействия коррупции в судебном корпусе.

Ключевые слова: недобросовестное поведение, противодействие коррупции, ответственность судьи.

Fedorovich V.I. / CONCEPTUAL APPROACHES TO DETERMINING THE INTEGRITY OF A JUDGE / Lviv University of Business and Law, Ukraine

In the article the theoretical analysis of the scientific and regulatory approaches to the definition of unfair behavior of judges. Overview legislative changes in the anti-corruption legislation. Outlined psychological characteristics determine the integrity in which virtuous behavior should play an active, creative and formative role in social relations. Advocated the idea that the effectiveness of judges, among other factors, determined by the degree of conformity Relations interaction with objects in their professional activities by the rules established law and morality as regulators of such relations. The identified problems of implementation in practice of evaluation criteria of unfair behavior of judges.

Based on the legal analysis of the notion of virtue in judges, understood as a necessary component of moral and ethical activities of a judge, which defines the limit and how to conduct, based on the principles of good against citizens and honesty in the way of his own, performing their required official 'bonds and disposal of public resources.

Key words: dishonest behavior, corruption counteraction, responsibility of a judge.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими практичними завданнями. Динамічний розвиток сучасного суспільно-політичного процесу, зміна провідних ціннісних орієнтацій людей, пошук оновлених основ життя позначаються на професійній діяльності суддів. Зростаючі вимоги суспільства, зміни інститутів соціальних відносин, глобалізаційні та інтеграційні процеси в умовах демократизації вимагають формування нової концепції професійної діяльності суддів. Окремо підкреслимо, що це була одна з пріоритетних вимог Революції гідності.

Однією з основних причин руйнування судової влади є невдало реалізована у 2010 році судова реформа: прийняття Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [1] негативно вплинуло на органи суддівського самоврядування – вони стали повністю залежними від політичної влади. Політичні принципи формування Вищої ради юстиції та нечітко сформульовані підстави для притягнення до дисциплінарної відповідальності призвели до того, що судді фактично втратили гарантії незалежності своєї діяльності. Механізм добору суддів характеризувався зловживаннями з боку органів, відповідальних за цю процедуру.

Останні дослідження та публікації, на які спирається автор, виділення невирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується дана стаття. В основу написання даної статті покладено розробки та наукові погляди таких відомих вчених, як О. Дробницький, Ю. Меліхова, Є. Калюжна, А. Коні, Р. Шевченко, В. Цвєтков, М. Мельник, А. Мелешевич, Я. Романюк. У статті проаналізовано норми

національного та міжнародного антикорупційного законодавства. Проте слід підкреслити, що потребує додаткового наукового осмислення сфера визначення змістовної складової категорії «недоброчесна поведінка судді».

Формулювання цілей статті. Уявлення про те, в чому суть доброчесності і як її досягти, були не лише частиною філософської проблематики, а й завжди відображали уявлення представників певної культури про те, як людина має влаштувати своє життя згідно з принципами добра, справедливості, честі тощо. У наш час, відповідно до чинного законодавства, суддя зобов'язаний бути добрим службовцем по відношенню до звичайних громадян, яким він надає послуги, та повинен бути максимально чесним щодо здійснення своїх службових обов'язків, особливо у сфері реалізації державних та місцевих коштів. Відповідно до висловлених міркувань, метою даної статті є на основі аналізу концептуальних підходів до визначення доброчесності в діяльності судді обґрунтувати авторський підхід до змістовного наповнення даного поняття.

Виклад основного матеріалу. У рамках судової реформи в Україні на сучасному етапі правознавець увів на законодавчому рівні поняття «недоброчесна поведінка судді». Підпунктом 3 п. 2 ст. 97 Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд» встановлено, що висновок про направлення рекомендації до Вищої ради юстиції для вирішення питання щодо внесення подання про звільнення судді з посади з підстав порушення присяги може бути прийнятий у разі, якщо: встановлено факт недоброчесної поведінки судді, у тому числі здійснення